

Natječaj za prostor **Starog pazara** u Šibeniku

Drugi stupanj natječaja

Ubacivanjem novih „kopči“ u zadani prostor prelazimo iz već spomenute longitudinalne u poprečnu komunikaciju prostorom. Češljasto ulazimo u grad; iz novog u stari, sa obrađenog kamena na stare i izglaçane blokove.

Jedan od glavnih elemenata arhitekture su vrata. Njihova današnja varijanta je nastajala stoljećima, od rupe u zidu do gradskog mosta koji se po potrebi otvara preko drvenih dasaka najboljih majstora obrtnika do pojednostavljene verzije novog doba ili jednostavnog, oku nevidljivog skenera tijela. Gradska vrata su još jedan stupanj više i važnije. Ključ i zlatna riječ često ih ne otvaraju. Ali novac da. Na ulazu u srednjovjekovni Šibenik uz gradski bedem, stajali su mali objekti namijenjeni carinjenju trgovaca, stranaca i drugih putnika.

Kao i kod svakog ulaska na neko mjesto, prilikom tog čina počinjemo osjećati nekoliko vrsta podražaja, emocija i uopće osjetilnih akcenata. U nekom trenu smo zabrinuti zbog nalaženja u novom i nepoznatom prostoru, ali i sretni radi promjene. Znatizeljni što nas čeka iza druge ulice dok sve prate treptaji zvuka i svjetla signalizirajući naš dolazak. Vrata, dakle predstavljaju simbolični portal iz izvjesnog u neizvjesno, sa poznatog u nepoznato. Uz nekoliko ulaza koji Šibenik ima, ne postoje jedna konkretna gradska vrata koja bi taj ritual ulaska pretvorila u moment. To je jedan od razloga zbog čega Stari pazar pretvaramo u novovjekovna gradska vrata. Ona se račvaju ulicama okomitim na prazninu i na taj način pune grad. Stari pazar postaje predsoblje, mjesto sa kojeg stanovništvo i putnici ulaze u njegovu utrobu, taj interijer starih ulica. Nova gradska vrata su dugačak potez isprojektiranog prostora, mjesto susreta, odmora i sastanka, kojem na ovaj način omogućujemo da oživi sa onim što već posjeduje i sa manama koje poznaje bez da projektiramo novo i nepoznato stanje. Ulice u koje interveniramo su funkcionalni raspršivači posjetitelja, a upravo intervencijom stvaramo dijagram sfere utjecaja na gustoću prolaska, ulaska, zadržavanja i kretanja općenito. Urbana frekvencija i sinusni ritam koji želimo postići širi svoje talase do mora i preko sjevera, do predgrađa.

Gradska vrata su ono što predstavlja prvi dojam grada. Fragmentiziramo cijeli potez vrata u devet ulica i kompozicijski smještamo elemente koji evociraju osjećaje ulaska u prostor. Krećemo se po tlocrtu sinusoidno, prateći stupanj gustoće koji svaka od tih malih intervencija tvori, ali i u presjeku dižemo u zrak, prenosimo preko ulica sa naznakom pokreta ili ih pak vučemo po tlu da bi ih zgusnuli. Te osjećaje zaposjedamo i nudimo ih posjetiocu, da ih proživi i ceremonijalno oćuti ulazak u grad. Osjećaji su prebaćeni u ovovremeno stiliziranje prostora pa nove elemente pretvaramo u urbanu signalizaciju, prvu zamku da se tu događa nešto vrijedno stajanja.

Elementi koje uvodimo u svaku od ulica, kopirajući njen efekt su vizualni stimuli i prostorne instalacije zanimljive prosječnom putniku na pet minuta, ali dovoljne da bi one tašte natjerali na fotografiranje i uključivanje socijalnih mreža. Statistike kažu da se mladi putnici zadržavaju više na mjestima koje mogu objaviti na internetu i koja su tzv. *instagrammable*, te čak samo zbog toga dolaze na neku lokaciju. Mišljenja smo da su Šibenik i Pazar vrijedni takve pažnje, koliko god kratko ona trajala i možda lažna bila. Nudimo moguće i privremene urbane scenografije, kratkotrajne i minimalne intervencije, ali i instant rješenje koje može postati zanimljivo kao smjenjujući program. Aktiviramo mu plohe, krovne, bočne ili podne i migoljimo prema pukotini u urbanom tkivu nadajući se da će nas primjetiti.

Svrha ovog prijedloga je zapravo intencija i namjera kojom se prostoru obraćamo.

tjeskoba – anksiozni pokušaj opuštenog ulaska u tuđi osobni prostor; naglašava ga komprimiranost, usmjerenost pred sebe radi izlaska iz klopke

znatiželja – radosno traženje osobitosti novo pronađenog prostora; entuzijastično kretanje naprijed iako nam je nepoznato što se krije iza sljedećeg zida

uzbuđenje – veselo provirivanje da bi što skorije susreli taj novi prostor i novo mjesto; nekad prostor proviruje nazad

nestabilnost – labavi pokušaj ustoličavanja u svježem ambijentu, sklon da skrene sa putanje u djelu sekunde; mekana gazišta bez kraja i početka

zvuk – jedan u nizu fizičkih osjeta novog prostora kao zvono ili virtualna najava dolaska „stranca“; pogled gore u šuštajuće trake vođene rukom i vjetrom

svjetlo – prvi alarm da je netko novi blizu; na terasi, u hodniku, garaži ili trijemu, uvijek pokazujući put

strah – primordijalni osjet nastao nalaskom u nepoznatom kozmosu; lažno prikazuje stvari i čini ih strašnijima nego što jesu

prelazak – moment fizičke aktivacije pri ulasku u prostor; otvaranje kvake, guranje vrata ili prelazak praga

promjena – ući ili otići - nesiguran izbor uvjetovan jednom od gore navedenih osjećaja; pojačava ga čas bivanja na kliskom terenu